

Vind de successen van groepshuisvesting

Het Productschap Vee en Vlees (PVV) en het ministerie van LNV laten ASG onderzoek doen naar groepshuisvesting van zeugen vanaf vier dagen na inseminatie. Het onderzoek moet de succesfactoren voor groepshuisvesting in de vroege dracht inzichtelijk maken. Het project wordt begeleid door een stakeholdersgroep waarin LNV, PVV, LTO, NVV, Dierenbescherming en ASG vertegenwoordigd zijn.

IN GROEPEN

Er zijn verschillende systemen mogelijk om zeugen in groepen te huisvesten.

Foto's: ASG

dr. ir. Carola van der Peet-Schwering
Anita Hoofs
dr. ir. Nicoline Soede
dr. ir. Hans Spoolder
dr. ir. Ina Enting

In 1998 is in de Nederlandse regelgeving voor dierenwelzijn vastgesteld dat zeugenhouders vanaf 1 januari 2013 alle dragende zeugen vanaf vier dagen na het dekken tot een week voor het werpen in groepen moeten huisvesten. Bij nieuwbouw of verbouw voor deze datum moet de zeugenhouder groepshuisvesting al direct toepassen. Tot nu toe blijken zeugenhouders verschillende ervaringen te hebben met groepshuisvesting van zeugen vanaf vier dagen na inseminatie.

Knelpunten groepshuisvesting

Op een aantal bedrijven realiseren de varkenshouders goede resultaten, terwijl het op andere bedrijven minder goed gaat. De varkenshouders op deze laatste bedrijven geven aan dat het, ondanks veel inspanningen, vaak niet lukt om groepshuisvesting toe te passen terwijl ook een goed dierenwelzijn is gewaarborgd en goede reproductieresultaten worden gehaald. Ze noemen daarbij de volgende knelpunten:

- Reproductieresultaten van de zeugen liggen vaak beneden het gewenste niveau. Ook het percentage terugkomers is veelal te laag.
- Lastig uitvoerbare controle op dierenwelzijn, diergezondheid en individuele voeropname, zeker bij grote koppels zeugen. De gewenste dagelijkse voeropname is niet altijd gegarandeerd, waardoor stress optreedt en conditie-

herstel niet optimaal is.

- Been- en klauwproblemen door onrust in de groep.
- Huid- en oorbeschadigingen en klingbijten.
- Verlies van oortransponders bij voersystemen waarvoor deze transponders nodig zijn.

Samenvattend zijn het knelpunten die ten koste gaan van het rendement, het dierenwelzijn en niet op de laatste plaats de arbeidsvreugde van de zeugenhouder.

Dierenwelzijn en economie

Waarom heeft de ene zeugenhouder meer succes dan de andere? Wat gaat er goed en wat minder goed? Kortom, wat zijn de succesfactoren? Daar willen het PVV en LNV achterkomen. Daarom inventariseerde ASG de knelpunten die zich in de praktijk voordoen bij het houden van drachtige zeugen in groepen vanaf vier dagen na inseminatie, en zoekt naar oplossingen. Het doel is dat dragende zeugen in de nabije toekomst gehuisvest zijn in stalsystemen voor groepshuisvesting waarin het dierenwelzijn gewaarborgd is en waarbij het houderijsysteem economisch duurzaam is.

Weten en niet weten

Het onderzoek bestaat uit vijf stappen die inzichtelijk moeten maken wat we al wel en wat we nog niet weten om groepshuisvesting van

zeugen in de vroege dracht tot een succes te maken. Het nevenstaand schema geeft van die stappen een overzicht. De telefonische enquête is inmiddels uitgevoerd. Op basis van de resultaten worden momenteel op circa honderd bedrijven aanvullende gegevens verzameld. In het najaar is ook gestart met een literatuuronderzoek en met een interviewronde met deskundigen. Uiteindelijk leiden deze stappen tot een lijst met potentiële oplossingen. Van deze oplossingen wordt de impact op de kostprijs berekend. Deze 'weet'-oplossingen kunnen we direct vertalen naar praktijkadviezen. Voor de 'niet weet'-oplossingen start in 2008 praktijkonderzoek op het Praktijkcentrum Sterksel. Ook dit leidt naar verwachting tot 'weet'-oplossingen.

Resultaten telefonische enquête

Uit de telefonische enquête onder ruim zeventienhonderd bedrijven met groepshuisvesting blijkt het afbigpercentage te variëren van 70 tot 96 procent. Bij alle introductietijdstippen zijn er bedrijven met goede en met minder goede afbigpercentages. De varkenshouders passen verschillende systemen van groepshuisvesting toe, zoals overstating met en zonder strobed, voerligboxen met uitloop, brijvoer of droogvoer aan de trog, ad lib voeding en vloervoeding. Ook binnen elk systeem van groepshuisvesting zijn er bedrijven met goede en minder goede afbigpercentages. Dit rechtvaardigt het om te zoeken naar factoren die belangrijk zijn om groepshuisvesting in de vroege dracht met succes toe te passen.

Bedrijfsbezoeken

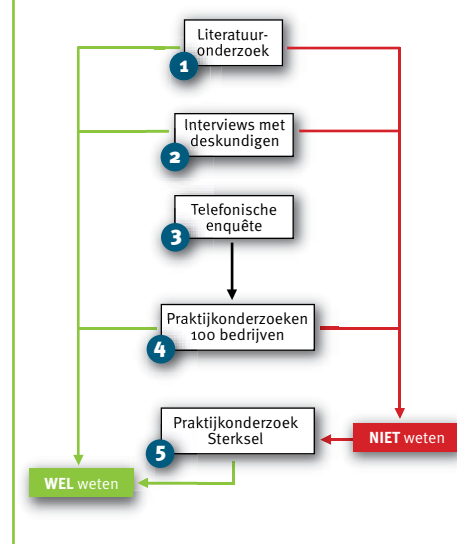
De knelpunten in de praktijk met betrekking tot groepshuisvesting in de vroege dracht ten aanzien van dierenwelzijn, diergezondheid, reproductieresultaten en arbeid worden geïnventariseerd en gekwantificeerd. Hiervoor worden circa honderd bedrijven bezocht die de zeugen vanaf vier dagen na dekken in groepen huisvesten en die verschillende systemen van groepshuisvesting hebben. Op een aantal van deze bedrijven zijn de omschreven problemen duidelijk aanwezig terwijl op andere bedrijven goede reproductieresultaten worden behaald. Alle honderd bedrijven worden door een deskundige bezocht. De knelpunten ten aanzien van onder andere reproductie, klauwbeschadigingen en arbeid worden zo veel mogelijk gekwantificeerd en de bedrijfsuitrusting en bedrijfsvoering worden nauwkeurig beschreven. De verschillen tussen bedrijven met goede en minder goede reproductieresultaten moeten inzicht geven in de oplossingsrichtingen.

Eindresultaat

Uiteindelijk moet het onderzoek ertoe leiden dat zeugenhouders handvatten krijgen waarmee ze, afhankelijk van hun specifieke situatie, groepshuisvesting op hun bedrijf met succes kunnen toepassen.

Figuur 1

Schema van de vijf stappen van het onderzoek naar groepshuisvesting bij zeugen.

Contact

Carola van der Peet-Schwering
telefoon 0320-293 506
carola.vanderpeet@wur.nl

dr. ir. Carola van der Peet-Schwering: 'Met een goed team bereik je meer'

PVV, het ministerie van LNV, LTO, NVV en Dierenbescherming; de partijen en organisaties die bij het project groepshuisvesting vroege dracht zijn betrokken zijn heel divers. "Allemaal hebben ze met het onderwerp te maken, dus het is goed dat alle stakeholders en het projectteam regelmatig met elkaar aan tafel zitten", vertelt projectleider Carola van der Peet. "Natuurlijk hebben we wel eens een flinke discussies, maar uiteindelijk komen we tot een opzet waar iedereen achterstaat. Het is niet zo dat iemand achteraf kan zeggen hadden we het maar zo of zo gedaan." Met z'n allen kom je verder dan ieder apart, is Carola haar overtuiging. "Met een goed team bereik je meer dan met losse individuen." Belangrijk in het overleg met de stakeholders is een onafhankelijke, bindende voorzitter. "Iemand die de sector én LNV goed kent en geen direct belang heeft bij het onderzoek." In dit project is die aanwezig.